

Workshops Donderdag 17 november

Workshops reeks 1

Titel workshop	Beschrijving workshop	Bio van sprekers
<p>Let's roll together: Over rolverheldering en interprofessioneel samenwerken binnen ondersteuningspraktijken op school.</p>	<p>We kennen het allemaal, dat kleurrijke mozaïek-dobbelsteentje, dat krampachtig blijven draaien... De manier waarop de vlakken van de Rubik's Cube gedraaid moeten worden, visualiseert de dynamiek en complexiteit in het verhaal van een team (ondersteuners, directie, leerkrachten, zorgcoördinator, leerlingbegeleiding, ouders, CLB, PBD,...), op zoek naar een kwaliteitsvolle ondersteuningspraktijk, in het turbulente onderwijslandschap van vandaag. Het vraagt een krachtig staaltje teamwork om in een professionele en inspirerende cultuur een collectieve inclusieve ambitie zichtbaar, haalbaar en voelbaar te maken. We gaan op zoek naar handvaten om echt duurzaam samen als interprofessioneel team te ondersteunen op school, om in co-creatie knowhow op te bouwen</p>	<p>Hannah Boonen, Sofie Van Eynde en Izabel Janssens: onderzoekers verbonden aan het expertisecentrum Inclusive Society.</p>

	en ruimte te creëren voor verandering. Let's roll together!	
Ouders mee in de cockpit	Hoe zorg je dat de stem van ouders gehoord en interactie op gang kan komen. Inge duikt samen met een ouder in een traject om de gouden sleutels te tonen en reikt tools aan om onmiddellijk mee aan de slag te gaan.	Inge Van de Putte is werkzaam voor Steunpunt voor inclusie, een project van ouders voor inclusie. Daarnaast kennen jullie haar misschien ook vanuit Potential en GoLLd (Universiteit Gent, vakgroep orthopedagogiek).
Aanbod van motorische hulpmiddelen	Welke specifieke hulpmiddelen bieden wij aan bij Expant24 en hoe schakelen wij deze in in de scholen die wij ondersteunen a.h.v. powerpoint en workshop met de zelfgemaakte DCD koffer	Dany de landtsheer (leerkracht en onderzoeker) en Els Reyniers (ergotherapeut) zijn ondersteuners van het ondersteuningsnetwerk Expant24.
Meesterschap voor de klas	De mate waarin je didactiek effectief is voor heel wat leerlingen, hangt niet enkel af van de didactiek die je toepast, maar ook van de manier waarop je naar je leerlingen en naar jezelf kijkt. In deze sessie bekijken we hoe je als zelfbewuste leerkracht of ondersteuner de (voor jou) juiste keuzes kan maken op het vlak van vakinhoud, didactiek en pedagogie.	Jan Royackers (leerkracht Frans, coördinator) was onderzoeker aan het Steunpunt Diversiteit en Leren (UGent) en werkt voor Schoolmakers.
Werken met het mandaat dat je krijgt van leerkrachten, gebruik makend van de flowchart (het Brugse Model).	Benieuwd hoe je de flowchart van het oplossingsgericht werken (dus het Brugs Model) kan gebruiken om te werken met het mandaat dat je van een leerkracht krijgt?	Nele Janssens (psycholoog, coach) en Deirdre Van Steertegem (leerkracht BuO) zijn ondersteuners van het ondersteuningsnetwerk Kempen.
Onderwijsondersteuning anders organiseren vanuit universal design	Inclusief onderwijs vraagt om een andere manier van het organiseren van je onderwijsondersteuning dan we tot nu toe vaak gewend zijn. Want in plaats van alle aandacht te richten op het organiseren van individuele ondersteuning, vraagt het ons om te kijken naar	Sanne Spiero werkt als adviseur en onderzoeker in Nederland met expertise op het gebied van inclusief onderwijs.

	de drempels of barrières in de context waardoor de kinderen/ jongeren nu niet kunnen leren en ontwikkelen in de reguliere klas met klasgenoten. De gedachte van Universal Design kan scholen helpen bij het anders organiseren van onderwijsondersteuning, door uit te gaan van de verschillen in de groep. In deze workshop maak je kennis met Universal Design en wordt geoefend met de toepassing daarvan.	
Zicht op kwaliteitsvolle ondersteuning vanuit het referentiekader: scholen betrekken in je kwaliteitszorg	We streven er allemaal naar om kwaliteitsvolle ondersteuning te bieden. Het is echter niet altijd even vanzelfsprekend wat dit precies inhoudt of hoe je hier zicht op kan krijgen. In deze workshop gaan we aan de slag met het (voorlopige) referentiekader voor kwaliteitsvolle ondersteuning. We verkennen de inhoud ervan en vertalen deze vervolgens naar een tool om de scholen te betrekken in je kwaliteitszorg.	Stijn Kerkhofs, teamcoördinator bij Ondersteuningsnetwerk West-Brabant-Brussel en masterstudent Opleidings- en Onderwijswetenschappen.
Uitbuiklezing met Beno Schraepen	'Kwaliteitsvolle onderwijsondersteuning.' Binnen het onderzoek 'Ondersteuning ondersteunen' werd op basis van gesprekken en terugkoppeling met ondersteuners, een kader ontwikkeld voor onderwijsondersteuning. Het kader geeft theoretische handen en voeten aan de praktijk en geeft richting aan wat ondersteuning wel en niet kan zijn.	Beno Schraepen is onderzoeker en lector aan de AP-hogeschool binnen de opleiding orthopedagogie.
Netwerkmoment	Je kiest niet voor een workshop en gebruikt te tijd om in gesprek te gaan met andere ondersteuners die zich hiervoor opgeven.	

Workshops reeks 2

Titel workshop	Beschrijving workshop	Bio van sprekers
<p>IAC-plan ! Een houvast voor kwaliteitsvol inclusief onderwijs</p>	<p>Inclusief onderwijs is kwaliteitsvol onderwijs waarbij leren en participeren voorop staat. Om dit systematisch en transparant te realiseren werken we met een IAC-plan. Een IAC-plan bouwt verder op het planmatig handelen eigen aan de school. Een IAC-plan krijgt vorm via verbindende samenwerking met alle partners. We staan stil bij enkel uitgangspunten, het proces van IAC-planning en bekijken enkele concrete voorbeelden. Vragen staat vrij in deze sessie, we verwachten van deelnemers dat ze actief meedenken.</p>	<p>Katleen Verboven en Inge Ranschaert zijn pedagogisch begeleiders zorg en kansen, verbonden aan Katholiek Onderwijs Vlaanderen.</p>
<p>Inclusie geen desillusie met klare relatie-tool en taal voor ons allemaal</p>	<p>Lieve Willems kadert de intergenerationele context waardoor we vandaag in onderwijs, GGZ, zorg, ... maar ook thuis soms ongewild en onbewust botsen op moeite met samenwerk- en -leefbaarheid tussen mensen. Met een intermenselijk kader, oplossingsgerichte, inclusieve aanpak, universele spelregels en woordenschat voor alle dag die systeemtheoretisch onderbouwd en evidenced based zijn. Ines licht vanuit haar dagelijkse ondersteuningspraktijk toe op welke manier het Universeel relationeel Esperanto haar en haar organisatie helpt om zowel met scholen, leerlingen, collega's, ouders, ... oplossingsgericht, verbindend, contextueel en systemisch te werken, in het belang van het trio onderwijs/ ondersteuningspersoneel, ouders en leerling. Onder het motto " 't is met drie of nie " en hun 333REFLEX blijven beiden timmeren aan</p>	<p>Lieve Willems heeft ervaring in onderwijs, GGZ, (ouders)zorg en mantelzorg Ines Vermander is ondersteuner van het ondersteuningsnetwerk VOKAN.</p>

	de weg van oplossingsgericht samen duurzaam doen en zijn.	
Bewegend leren is je klas activeren	Bewegend leren is een opkomende onderwijsmethode waarbij het leren wordt geassocieerd met fysieke beweging. Tijdens deze workshop krijg je inzicht in het belang van beweging, kom je te weten wat bewegend leren is, ontvang je tips en tricks over hoe je meer fysieke activiteit kan integreren in de klas én gaan we praktisch aan de slag met verschillende materialen. Na afloop ontvang je materialen die meteen kunnen worden ingezet op school.	Lindsay Everaert is onderzoeker aan de Universiteit van Hasselt.
“Ik duw je weg! In de hoop dat je bij me blijft!”	Als hechten moeilijk is, vormen deze kinderen in de klas een ware uitdaging. Ze lezen onze gevoelens omdat ze dat nodig hebben om te overleven. Ze stellen moeilijk te begrijpen gedrag. Ze duwen ons weg en trekken ons aan. Op deze doelgroep gaan we vandaag in! In deel 1 brengen we de theorie hechting. In deel 2 bekijken we hoe je met de leerlingen in de klas/school aan de slag gaat.	Lotte Verlinden en Ilse van Vlierberghe zijn ondersteuners van het ondersteuningsnetwerk Noord-Brabant.
Inzetten op groei en evaluatie van ondersteuners	Annick en Mieke laten je kennismaken met het organisatiemodel van Ondersteuningsnetwerk Kempen. Hun protocol voor groei en evaluatie zet in op groeikansen voor elke collega met betrekking tot kwalitatieve ondersteuning. In de workshop gaan ze aan de slag met een aantal zaken uit het protocol om op die manier elke collega maximaal in zijn kracht te zetten.	Annick Van Der Veken en Mieke Quirijnen zijn ondersteuners/coördinator van het Ondersteuningsnetwerk Kempen.
Brede beeldvorming als het cognitief leren niet vanzelf gaat (beeldvorming van cognitieve processen)	Sabine staat stil bij de beeldvorming van de cognitieve processen. Samen met de deelnemers gaat ze aan de slag gaat om een brede en	Sabine Hechtermans was rekencoach en nu aan de slag als ondersteuner in Ondersteuningsnetwerk Kempen.

	analytische beeldvorming op te maken in functie van een handelingsgerichte aanpak van de leermoeilijkheden.	
Belevingsparcours: (maak kennis met onze inleefparcours STOS, ASS, DCD, dyscalculie, ...)	Tijdens deze workshop kan je komen opsnuiven hoe de inleefparcours, ontwikkeld door Ondersteuningsteam Stad Gent, worden vormgegeven. Het team zet deze inleefparcours in tijdens schoolteamgerichte vormingstrajecten met als doel de scholen extra handvatten mee te geven rond bepaalde specifieke noden om schoolbreed mee aan de slag te gaan.	Kina Steenhaut is coördinator van het ondersteuningsteam Stad Gent Line De Vriendt is beleidsondersteuner van het ondersteuningsteam Stad Gent
3 pitchen: Pitch 1: Coaching als middel om in te zetten op groei van elke collega Pitch 2 : Een 'klapper': Een inspiratie- & reflectietool van ondersteuners voor ondersteuners ifv diversiteitsdenken en professioneel handelen.	 Pitch 1: Hoe kan je coaching inzetten om de groei van elke collega bespreekbaar te maken. Pitch 2: Wist je dat de klapper je kan helpen om de leervraag bij aanvang van een ondersteuningstraject klein te krijgen? Wist je dat de klapper je kan helpen in de aanvangsfase van een nieuw traject? Wist je dat de klapper een hulpmiddel is om samen door een diversiteitsbril te kijken? Wist je dat de klapper je kan helpen om de beweging te maken van intuïtief naar professioneel ondersteunen? Wist je dat de klapper je kan helpen tijdens een reflectiegesprek met een leerkracht? Pitch 3: Een zelf ontwikkeld praatspel waarbij kinderen conflicten leren bespreken en oplossen in 2 fases:	 Pitch 1: Ondersteuners van het ondersteuningsnetwerk Kempen Pitch 2: Bettie en Annick van het ondersteuningsnetwerk VOKAN in naam van de Focusgroep krachtig ondersteunen

<p>Pitch 3: Titel: conflictenspel; Preventief werken rond conflicten</p>	<p>Belangrijkste fase: fictief en hierdoor preventief. Het is een laagdrempelige methode om conflicten te leren bespreken doordat er geen rechtstreeks verband is tussen hun (persoonlijke) conflicten. Het is puur fictief. (Al kan dit subtiel naar de hand van de begeleider/leerkracht gezet worden.) 2e fase (eens bovenstaande fase aangeleerd is): echte conflicten bespreken adhv deze methode/spelbord. In deze fase helpt het een school om over leerjaren/leeftijden heen een beleid uit te bouwen rond conflicten en de weg naar herstel en/of oplossingen. De enige ondersteuning dat ik nodig heb is een beamer, scherm en ruime tafel om alles uit te spreiden.</p>	<p>Pitch 3: Peter Racquet is ondersteuner het ondersteuningsnetwerk van Brussel ONWWBB.</p>
<p>Op de koffie bij Deborah en Freya rond rol en mandaat: Resultaten uit het onderzoek O²</p>	<p>Deborah en Freya bevroegen ondersteuners, leerkrachten, CLB-medewerkers, ouders en pedagogisch begeleiders over welke rollen ondersteuners opnemen en welk mandaat ze hiervoor nodig hebben. Ze presenteren hun methodiek en bevindingen. Tevens zijn ze erg nieuwsgierig naar jouw feedback!</p>	<p>Deborah Davits (orthopedagoge) en Freya De Zutter (ergotherapeute) werken als docenten en onderzoekers van O² aan de AP Hogeschool.</p>
<p>Netwerkmoment</p>	<p>Je kiest niet voor een workshop en gebruikt te tijd om in gesprek te gaan met andere ondersteuners die zich hiervoor opgeven.</p>	

Plenaire sessies

Titel	Beschrijving	Bio van spreker
Wat is goed onderwijs?	Geen omschrijving	Bert Smits (master Pedagogische wetenschappen) is lector en docent in het hoger onderwijs en is voorzitter van Mysterie of Education. Hij is tevens mede-oprichter en gedelegeerd bestuurder van Schoolmakers
Elk kind heeft recht op nabij en goed onderwijs, en daar hoort ook zorg bij	Als we spreken over inclusief onderwijs dan hebben we het over mensenrechten: over het recht op goed onderwijs, in de eigen nabije regio, met de kinderen uit de buurt. Zijn we ons goed bewust van onze verantwoordelijkheid in onderwijs wetende dat segregatie in onderwijs vaak leidt tot segregatie in de rest van het leven? Een inclusieve school is geen einddoel, het is een middel om cultuur te kunnen beleven, om te kunnen ontwikkelen, om vriendschappen en sociale vaardigheden te ontwikkelen, en om kennis op te doen. Inclusief onderwijs vraagt om een transformatie van ons huidig onderwijs: met ruimte voor samenwerking binnen en buiten de klas, met aandacht voor diverse perspectieven en complexiteit, met lef, creatieve routes en onverwachte oplossingen. Nepparticipatie is wat ten allen prijzen vermeden moet worden: het gaat om erbij horen, van betekenis zijn. In het verhaal van Sofie Sergeant weerklinken diverse stemmen: van kinderen, ouders, leraren en	Sofie Sergeant is hoofddocent burgerschap en inclusie Hogeschool Utrecht

	andere onderwijsprofessionals, onderzoekers, wetenschappers. De verschillende perspectieven schuren en nodigen het publiek uit om mee te stappen in de ongemakkelijkheid van deze realiteit en om verantwoordelijkheid op te nemen.	
--	---	--

Workshops Vrijdag 18 november

Workshops reeks 1

Titel workshop	Beschrijving workshop	Bio van sprekers
Hoe maak je van de leerkuil een krachtige metafoor?	Interactieve workshop waarbij je de interne dialoog aangaat. Deze workshop wil je inspireren om taal te geven en bewust(er) om te gaan met (fasen in) het leren. De leerkuil wordt ingezet als metafoor om de leeruitdaging met je leerling bespreekbaar te maken. Er is aandacht voor het leerproces en geeft inzicht in leerstappen, vaardigheden en talenten. Je maakt dit leerproces visueel en bespreekbaar om nadien in te zetten in je ondersteuning. Het geeft taal om als ondersteuner mee te bouwen aan een groeigericht leerklimaat.	Emilie Groot-Ketelaars is adviseur en trainer van 'Ontwikkelkracht in onderwijs en opvang'. Daarnaast is ze als hogeschooldocent werkzaam bij Fontys Hogeschool, master Educational Needs.
'Kracht in samenwerking, verankering als ondersteuner'	Om in te spelen op de noden van scholen, werkt Antwerpen Plus met anker-ondersteuners. In deze workshop wordt stil gestaan bij wat ankerwerk kan inhouden, hoe het inhaakt op de zorg op school en wat de kracht is in deze samenwerking. Tools die hiervoor ontwikkeld zijn, worden samen verkend en toegelicht.	Een ondersteuner van Antwerpen Plus en school aan het woord.

	De praktijk van ankerwerk wordt getoond in al zijn facetten.	
Kritische succesfactoren voor inclusieve ondersteuning	Katerine en Kathleen staan stil bij hoe ze inzetten op ondersteuning vanuit een inclusieve visie met de nadruk op partnerschap en de kracht van het netwerk. Ze nemen de deelnemers van de workshop mee in hun visie om nadien samen aan de slag te gaan met de filters voor elke ondersteuningsvraag.	Katerine Roelans en Kathleen Verstraete zijn ondersteuner en coördinator van het ondersteuningsnetwerk Kempen.
Inspiratiemateriaal en bronnen bij de uitrol van brede basiszorg	We maakten een selectie van materialen en websites die een positieve invloed hebben op het ondersteuningsproces, zowel gericht naar leerlingen als leraren. De materialen en websites spelen oa in op het sociaal emotioneel welzijn, de executieve functies, het sensorisch profiel en het structureren.	Katrien van der Meeren (leerkracht), Hilde van den berghe (leerkracht), Hilde Smet (taalleerkracht), An van lebergen (orthopedagoog) zijn ondersteuners van het ondersteuningsnetwerk WAN.
Drempels die personen met DCD ervaren en inspiratie voor redelijke aanpassingen	Katrien geeft meer inzicht in de drempels die personen met DCD ervaren en de redelijke aanpassingen die hen kunnen helpen om te participeren aan onderwijs en de samenleving.	Katrien van Laer (ergotherapeute) is ondersteuner en gastdocent aan de hogeschool rond DCD.
Belevingsparcours: (maak kennis met onze inleefparcours stos, ass, dcd, dyscalculie, ...)	Tijdens deze workshop kan je komen opsnuiven hoe de inleefparcours, ontwikkeld door ondersteuningsteam stad gent, worden	Dafne Boone, Kim Leyden en Ilse de Smet-van Damme zijn regiocoach in het ondersteuningsteam stad Gent.

	<p>vormgegeven. Het team zet deze inleefparcours in tijdens schoolteamgerichte vormingstrajecten met als doel de scholen extra handvatten mee te geven rond bepaalde specifieke noden om schoolbreed mee aan de slag te gaan.</p>	
<p>Leerinhoud laten verwerken in een inclusieve klas</p>	<p>In deze workshop gaan we aan de slag met voorbeelden, hoe je een bepaald onderwerp kunt bemiddelen voor een heterogene groep leerlingen, uitgaande van de ervaring van de deelnemers.</p> <p>Wij zullen de theorie van Feuerstein gebruiken als referentiesysteem en kader om creatief te zijn. De theorie met de lange naam "structural cognitive modifiability and mediated learning experience", en Feuersteins concept van de cognitieve kaart, bieden interessante instrumenten om te differentiëren naar een verschillende groep leerlingen, waardoor een leerkracht op een inclusieve manier les kan geven, terwijl de leerlingen tegelijkertijd op een cognitieve manier worden opgeleid (stimuleren van de ontwikkeling van basisbegrippen, cognitieve strategieën, trainen van executieve en cognitieve functies).</p>	<p>Jo Lebeer (huisarts) is Emeritus Associate professor aan de universiteit van Antwerpen (faculteit geneeskunde en gezondheidswetenschappen).</p>
<p>Proud to teach all: een gids om inclusieve scholen te coachen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wil je het potentieel in alle leerlingen volop ontwikkelen? • Wil je samen krachtig lesgeven in diversiteit? 	<p>Marijke Wilssens (orthopedagoog) werkt in de Arteveldehogeschool als docent, nascholer, coach, onderzoeker en projectleider.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Daagt het team je uit om samen inclusieve leeromgevingen te creëren? <p>Laat je dan inspireren door de gids voor coaches van www.proudtoteachall.eu. We linken dit ook aan veelgestelde vragen en gespreksstarters van www.potentialtoteach.be</p>	
Uitbuiklezing met Beno Schraepen	<p>'Kwaliteitsvolle onderwijsondersteuning.' Binnen het onderzoek 'Ondersteuning ondersteunen' werd op basis van gesprekken en terugkoppeling met ondersteuners, een kader ontwikkeld voor onderwijsondersteuning. Het kader geeft theoretische handen en voeten aan de praktijk en geeft richting aan wat ondersteuning wel en niet kan zijn.</p>	<p>Beno Schraepen is onderzoeker en lector aan de AP-hogeschool binnen de opleiding orthopedagogie.</p>
Netwerkmoment	<p>Je kiest niet voor een workshop en gebruikt te tijd om in gesprek te gaan met andere ondersteuners die zich hiervoor opgeven.</p>	

Workshops reeks 2

Titel workshop	Beschrijving workshop	Bio van sprekers
Empathic education	(streaming, in het Engels) 'Portugal zit bij de top van het inclusief onderwijs in Europa. Prof. In deze sessie licht ze o.a. Kort de situatie toe over hoe inclusief onderwijs in Portugal is georganiseerd. De grootste focus in deze sessie ligt echter op hoe leerkrachten het welbevinden en de socio-emotionele ontwikkeling van de leerlingen percipiëren en beïnvloeden.'	Prof. Adelinda Araújo Candeias is associate professor aan de universidade de Evora, Zij is o.a. Betrokken bij het Europese project Asumie over onderwijsondersteuning in Europa, een ander project van Beno.
Inclusie als een pedagogische keuze van ouders	Inclusie dat is een keuze. Maar niet zomaar een keuze, het is een pedagogische keuze. Het is een visie waarin ouders hun kinderen willen opvoeden. Het is hoe ouders zelf in het leven staan en wat ze hun kinderen willen meegeven. Daarom is het belangrijk dit niet in vraag te stellen, maar net de ouder te ondersteunen in zijn/haar keuze. Hoe doe je dat dan juist? Wel, daarvoor hebben we, in samenwerking met ouders voor inclusie, een handige tool ontwikkeld.	Tine Verwulgen is coördinator van het ondersteuningsnetwerk Vokan Bindhu Delissen is ondersteuner bij het ondersteuningsnetwerk Vokan.
Inspiratiesessie gol(l)d	Gol(l)d staat voor gericht ondersteunen van leraren in het leren omgaan met diversiteit, ontwikkeld door de ugent. Dit concept leert ons professioneel te reflecteren over onze dagelijkse praktijk in de klas. Bij ondersteuningsnetwerk de accolade	Veerle van Lancker en Grietje Van De Velde zijn algemeen en pedagogisch coördinator bij ondersteuningsnetwerk de Accolade Waas & Dender.

	<p>gebruiken we gol(l)d om ondersteuningstrajecten gericht en doelmatiger te maken en de ondersteuners te professionaliseren.</p> <p>In deze sessie verkennen we op een interactieve manier de begrippen van gol(l)d.</p>	
<p>Naar school met een visuele beperking.</p>	<p>Zien is één van de meest vanzelfsprekende dingen die we doen. Goed kunnen zien is belangrijk voor het verwerven van nieuwe kennis en inzichten, dit maakt dat je grip krijgt op de wereld. Maar wat als “zien” niet vanzelfsprekend is?!</p> <p>In deze workshop staan we stil bij het belang van het tijdig (h)erkennen van de onderwijsnoden.</p> <p>Daarnaast schetsen we de mogelijkheden voor kinderen met een visuele beperking,</p>	<p>Katrien Strauven is directrice van een school voor buitengewone onderwijs en ondersteuningsteam type 6 centrum Ganspoel.</p>

<p>3 pitches:</p> <p>Pitch 1 : de zoektocht naar duurzaam ondersteunen. Wanneer heeft ondersteuning impact op de leraren en het team zodat ze zonder ons verder kunnen.</p> <p>Pitch2: proza-project</p> <p>Pitch 3: Focuswerking binnen ondersteuningsnetwerk</p>	<p>Pitch 1: Wat betekent duurzaam ondersteunen binnen ons netwerk: waar staan we en waar willen we naartoe?</p> <p>Pitch2: proza-project Inge wil graag haar proza-ervaringen delen met geïnteresseerden en getuigen hoe inclusie voor scholen haalbaar wordt!</p> <p>Pitch 3: Focusondersteuners, focusteamwerking maakt ons netwerk enigszins uniek. We nemen jullie mee in ontstaan, groei en huidige werking van de focusteams. Naast de visie die hier aan de basis ligt, zoomen we ook kort in op concrete inhoud van de job als focusondersteuner.</p>	<p>Pitch 1: Katrijn Jansegers (orthopedagoog) is coördinator voor het ondersteuningsnetwerk Wetteren Aalst Ninove/Denderleeuw.</p> <p>Pitch 2: Inge Loomans is ondersteuner bij het ondersteuningsnetwerk Kempen</p> <p>Pitch 3: Ellen Wolthuizen is focusondersteuner ASS en Nele Pattou is coördinator bij ondersteuningsnetwerk Noord-Brabant</p>
<p>Inclusief onderwijs, twee perspectieven vanuit de praktijk. Ondersteuning type 2 en de opleiding educatieve bachelor lager onderwijs Odisee gaan samen voor inclusief onderwijs</p>	<p>In deze workshop willen de sprekers de deelnemers niet alleen informeren over de werking van hun organisaties maar ze ook activeren en laten ervaren hoe ze in hun dagelijkse praktijk kunnen bouwen aan inclusief onderwijs.</p>	<p>Mieke Faems (leerkracht) is coördinator van ondersteuning type 2 Oost-Vlaanderen (on2o). Elke van Nieuwenhuyze is lector in de opleiding educatieve bachelor lager onderwijs Odisee (Sint-Niklaas).</p>
<p>Hoe kunnen we binnen de klas-en schoolcontext enten op kwetsbare</p>	<p>We inspireren en vertalen graag de emotionele ontwikkeling (EO) in</p>	<p>Anja Hamaekers en Karen van Dyck zijn beiden ondersteuners binnen onderwijs,</p>

<p>plekken binnen EO als voorwaarde tot leren?</p>	<p>praktijkervaringen met een leerling, context en leerkracht. Ook bieden we naast interactieve opdrachten ook mogelijke handvatten aan om in de klaspraktijk te gebruiken. 'De draad'* als metafoor wordt doorheen de ganse sessie gebruikt. * zie www.gerritvignero.be</p>	<p>met een grote passie voor groeiprocessen van leerling en leerkracht en ook trainers van 'de draad'.</p>
<p>Apero met Leen Sebrechts rond het belang van multidisciplinair samenwerken</p>	<p>Een kwaliteitsvolle ondersteuning is gebaat met een doorgedreven multidisciplinaire benadering waarbij specifieke en opgebouwde expertise binnen de ondersteuningsteams en –netwerken wordt geactiveerd, gezocht, gedeeld en ontwikkeld. Maar ook buiten de teams- en netwerken dient gezocht te worden naar multidisciplinaire samenwerking. We gaan in op deze nood vanuit onderzoeksresultaten die het verband tussen onderwijskeuze en sociale situatie van gezinnen met een kind met een beperking aantoont.</p>	<p>Leen Sebrechts is onderzoeker en lector aan de AP-hogeschool binnen de opleiding sociaal werk.</p>
<p>Uitbuiklezing met Beno Schraepen</p>	<p>'Kwaliteitsvolle onderwijsondersteuning.' Binnen het onderzoek 'Ondersteuning ondersteunen' werd op basis van gesprekken en terugkoppeling met ondersteuners, een kader ontwikkeld voor onderwijsondersteuning. Het kader geeft theoretische handen en voeten aan de praktijk en geeft richting aan wat ondersteuning wel en niet kan zijn.</p>	<p>Beno Schraepen is onderzoeker en lector aan de AP-hogeschool binnen de opleiding orthopedagogie.</p>

Netwerkmoment	Je kiest niet voor een workshop en gebruikt te tijd om in gesprek te gaan met andere ondersteuners die zich hiervoor opgeven.	
----------------------	---	--

Plenaire sessies

Titel	Beschrijving	Bio van spreker
Ondersteuning in Europees perspectief	Overall in Europa krijgt inclusief onderwijs vorm. Al meer dan 25 jaar volgt het 'Europees Agentschap voor specifieke onderwijsbehoeften en inclusief onderwijs' de ontwikkelingen op de voet. Als netwerk van 31 landen of regio's in Europa neemt het Agentschap thematische projecten op omtrent inclusie, verzamelt het jaarlijks statistieken op gebied van inclusief onderwijs en biedt het beleidsondersteuning op maat. Vanuit al deze activiteiten ontwikkelde het Agentschap een model dat inclusieve onderwijssystemen in kaart brengt. Ondersteuning is in dit kader slechts één element, maar verwerft een cruciale plaats in de implementatie van inclusie. In deze keynote schetsen we actuele cijfers omtrent inclusie in Europa, het bredere plaatje van een inclusief onderwijssysteem, en modellen van ondersteuning die tot de ontwikkeling van dit bredere systeem kunnen bijdragen.	Annet De Vroey is doctor in de pedagogische wetenschappen en orthopedagoog. Als consultant voor het European Agency for Special Needs and Inclusive Education is zij nauw betrokken bij thematische projecten en beleidsondersteunend onderzoek. Daarnaast werkt zij deeltijds aan de lerarenopleiding van UC Leuven-Limburg, als opleidingsverantwoordelijke van de banaba's en postgraduatens. Zij deed onderzoek naar inclusieve schoolontwikkeling in secundaire scholen in Vlaanderen en was betrokken bij meerdere prioritaire nascholingsprojecten in het kader van gelijke onderwijskansen, brede basiszorg en ondersteuning. Samen met andere hogeschoolpartners zet zij zich in voor onderzoek en onderwijssteuning in het kader van inclusief onderwijs.
The Individualized Educational life Plan in the ICF model as a tool for inclusion in Italy	The current debate on school inclusion in Italy focuses on the final construction and approval of a new tool: the IEP based on ICF	Door Maria Conchetta Caruba en Maria Theresa Cairo zijn docenten verbonden

	<p>(by WHO), desired by Law 182 of 2020. The purposes of this new IEP, which includes 12 sections, are: to help teachers work on the potential of students, observe the relationship between ability and performance; build a context that helps the student's learning, socialization, communication, and relationships, promote facilitators and eliminating barriers (architectural, cultural, psychological, logistical and communicative); encourage the construction of a network between formal, informal and nonformal services, families and school; and create the conditions for the student with disabilities (sensory, physical, motor, intellectual and developmental) to be assessed in their competencies. In a European context where attitudes and school policies of closure and exclusion of differences are spreading, Italy once again proposes the direction of combating marginalization and promoting deinstitutionalization. After Covid - 19 it is necessary to recover the principles of the Chart of Fundamental Rights of the European Union in the Preamble states:... "the peoples of Europe, creating an even closer union among them, are resolved to share a peaceful future based on common values." We believe that the inclusion of minorities and differences should promote the right to education for all in "conformity with their religious, philosophical and</p>	<p>aan Università Cattolica del Sacro Cuore Milaan</p>
--	---	--

	<p>pedagogical convictions [...] by the national laws governing the exercise of such freedom and right" (art. 14). People with disabilities have the right to education and to have access to vocational and continuing training by principles of reasonable accommodation and accessibility and to employment that enables them and their caregivers to exercise active citizenship. Working from an ICF perspective enables the teacher and additional support workers to get a clear picture of the needs of the person with disabilities and to appropriately design a respectful, dignified, and ambitious IEP. Every person with disabilities is an open project; it is up to us practitioners to build bridges and opportunities and eliminate cultural or architectural barriers.</p>	
<p>Een blik op het territorium van ondersteuners: 7 tinten grijs</p>	<p>Er is nog veel onduidelijkheid rond onderwijsondersteuners als het gaat om inclusief onderwijs. Welke rol nemen zij in en hoe bewegen zij zich op dat scherpe snijvlak tussen onderwijs, buitengewoon onderwijs en welzijn? Deze bijdrage bundelt empirisch werk over de inzet en impact van onderwijsondersteuners vanuit verschillende perspectieven, aangevuld met inzichten uit de praktijk. Het belicht de bestaande territoriumdrift die het grijze tussengebied tussen onderwijs,</p>	<p>Elke Emmers is professor aan de UHasselt</p>

	<p>buitengewoon onderwijs en welzijn zeer kenmerkt. Een heldere blik op deze grijze tussenzone dringt zich op om onderwijs voor iedereen te garanderen.</p>	
--	---	--